

Til Stortingets Miljø- og Energikomiteé

Høringsinnspill til forslag til statsbudsjett for 2021

21.10.2020

Forum for utvikling og miljø (ForUM), et nettverk av mer enn 50 norske sivilsamfunnsorganisasjoner, takker for muligheten til å komme med innspill til forslaget til statsbudsjett for 2021. I dette innspillet vil vi ha fokus på internasjonalt arbeid og hva som må gjøres i Norge for å oppfylle henholdsvis Aichimålene og Parisavtalen.

Internasjonalt arbeid

Den globale pandemien verden står overfor i dag har vært en kraftig påminnelse om at ingen land kan isolere seg vekk fra en internasjonale krise, men aller mest at de største krisene må løses i fellesskap. Slik er det også med både klimakrisa og naturkrisa vi står overfor. Global Biodiversity Outlook 5 fra FN gjorde opp status på verdens måloppnåelse på Aichimålene, verdens naturmål med frist i 2020. Rapporten konkluderte med at verden ikke når ett eneste av disse målene, noe som er særlig alvorlig i lys av naturkrisa vi står overfor og FNs naturpanel sin nedslående rapport fra 2019.

For å kunne møte disse to store krisene trenger vi både godt kunnskapsgrunnlag, internasjonalt samarbeid og stabile rammer for konkrete prosjekt. Vi vil særlig løfte viktigheten av deltagelse fra en bredde av aktører i internasjonal kunnskapsutvikling.

ForUM ber derfor komiteen om å:

- Styrke Kap. 1400, post 71 med 15 millioner kroner for å styrke internasjonalt kunnskapsgrunnlag om naturmangfold
- Styrke Kap. 1420, post 84 ved å legge til støtte på 2 millioner kroner øremerket reisestøtte til internasjonale eksperter til FNs Naturpanel (IPBES)
- Styrke Kap. 1482, post 73 Klima- og skogsatsningen med 31 millioner kroner for å inflasjonsjustere

Oppfylle Norges nasjonale forpliktelser under Aichimålene

Selv om det internasjonale samarbeidet er avgjørende, må også Norge levere på hjemmebane. Rapporten Naturens tilstand, som ForUM, sammen med Sabima, WWF Norge og Naturvernforbundet har produsert viser at Norge ikke når ett eneste av verdens naturmål.

For å være i nærheten av å oppfylle våre forpliktelser under Aichimålene må innsatsen på både kunnskapen om, det representative vernet og restaurering av naturen og planmessigheten i dette arbeidet få et stort løft også nasjonalt i Norge.

ForUM ber derfor komiteen om å:

- Styrke Kap. 1410, post 22 med 40 millioner kroner til arbeidet med det økologiske grunnkartet
- Styrke Kap. 1420, post 21 og 82 med 45 millioner kroner øremerket truede arter og naturtyper
- Styrke Kap. 1420, post 34 med 7 millioner kroner øremerket for å sikre et representativt vern av norsk natur gjennom nye nasjonalparker og ny nasjonalparkplan

Oppfylle Norges nasjonale forpliktelser under Parisavtalen

For å nå målet om 50- 55 prosent reduksjon i norske klimagasser innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå, må innsatsen trappes opp i alle sektorer, også i kvotepliktig sektor. Regjeringen vil at 45 prosent av reduksjonene skal tas innenlands i ikke-kvotepliktig sektor sammenlignet med 2005. ForUM mener at Norge må kutte 53 prosent hjemme sammenlignet med 1990- nivå og at budsjettet for 2021 må gjenspeile denne ambisjonen.

ForUM er positive til at det er satt av økte midler til forskning- og innovasjon i statsbudsjettet. Vi vil likevel minne om at det på mange felt er kunnskap nok til handling nå. Teknologien er også en del av problemet, og kan ikke løse utfordringene alene. Derfor bør sektorer som ikke er avhengige av avansert teknologi for omlegging til et fossilfritt samfunn også få økt støtte. Eksempler er aktører innen gjenbruk, ombruk og redesign og urban gruvedrift.

ForUM ser det som svært positivt at Regjeringen vil endre klimalovens klimamål for 2030 slik at den er i tråd med det forsterka målet under Parisavtalen (kapittel 12.2.1).

ForUM har forståelse for at det kan være utfordrende å lage et samlet klimabudsjett og klimaregnskap for alle sektorer, men vil understreke viktigheten av å kunne anslå en samlet klimaeffekt av statsbudsjettet også sektorvis. Et klimaregnskap er viktig for å holde oversikt over samlede resultater og effekter. ForUM ber derfor om at det settes av penger til dette.

ForUM ber komiteen om å:

- Styrke kap. 1420 post 61 med 5 mill. som øremerkes til å utarbeide en handlingsplan for kvotepliktige utslippsreduksjoner i Norge.
- Styrke kap. 1400 post 70 med 5. mill. som går til å videreutvikle karbonbudsjettet til et årlig klimabudsjett og -regnskap for alle sektorer, og som er direkte koblet til konkrete tiltak og virkemidler for hver sektor.
- Legge til følgende merknad i budsjettbehandlingen: «Komiteen ber om at naturbaserte løsninger, som økt karbonlagring i jord, utredes i tråd med FNs klimapanel sin 1,5 graders rapport fra 2018».